

[Aksel Larsen.]

som i hvert fald på grundlovsdagen taler store og svulstige ord om folkestyret og om parlamentarismen og om parlamentets ukrænkelighed og om det høje kald, det er at være rigsdagsmedlem, gør hvad de kan for at snigmyrde respekten for parlamentet og for det såkaldte danske demokrati, når de optræder på den måde, som det er sket i dette tilfælde.

Det ærede medlem fru Elin Appel har udenfor tinget engang holdt en tale, hvor hun sagde noget om, at hun havde fornemmelsen af, at herinde drev man ikke rigsdagspolitik eller storpolitik, men sognerådspolitik. Der er navnlig fra en bestemt side gået stærkt i rette med det ærede medlem fru Elin Appel i anledning af denne udtalelse, og jeg kunne også føle trang til at gå i rette med det ærede medlem, idet jeg vil sige, at nok vil jeg gerne tro, at der findes en del sogneråd her i landet, der arbejder utilfredsstillende, ja, jeg vil gå så vidt, at jeg vil sige, at der findes dårlige sogneråd her i landet, men jeg tror ikke, der findes et eneste sogneråd, som kunne tænke sig at arbejde så letfærdigt, som rigsdagen har arbejdet med spørgsmålet om undergrunden, og derfor synes jeg ikke, det ærede medlem fru Elin Appel skal fornærme Danmarks sogneråd ved at sige, at det er sognerådspolitik, der foregår på rigsdagen.

Hvad er der sket her? Der er sket det, at man uden nogensinde at give rigsdagen nogen som helst fyldestgørende forklaring har bortforpagtet Danmarks undergrund på uanstændigt billige vilkår til kapitalister fra et fremmed land, og nu nægter man at undersøge de nærmere omstændigheder ved dette, klarlægge, om der er et ansvar at gøre gældende, og mod hvem det i givet fald skal gøres gældende. Jeg kan sikkert bedst belyse dette ved at foretage en gennemgang af de spørgsmål, som jeg ønskede at stille, og som udvalget altså nægtede at fremsende til ministeren.

Som man vil have bemærket, er det ministeren for offentlige arbejder, der nu repræsenterer undergrundsloven. Det var det ikke fra første færd. Da spørgsmålet blev taget op i 1931, blev undergrundsloven og undergrundslovens administration henlagt under statsministeriet, som man jo ellers godt kan mene savnede alle saglige

forudsætninger for at beskæftige sig med dette spørgsmål. Det er oven i købet sådan, at ved en af de mange revisioner af undergrundsloven, der har fundet sted, blev der påtalt visse uheldige forhold vedrørende statsministeriets administration af undergrundsloven, nemlig dette, at man havde søgt og opnået en bevilling på 31 000 kr. af statens midler til at indkalde et par tyske geologer, som skulle foretage målinger i Danmark, målinger, som for et beløb af ca. 1 000 kr. kunne foretages lige så godt eller bedre af folk fra geodætisk institut. Hvad svarede den ansvarlige minister — det var den daværende statsminister? Han svarede: ja, men i statsministeriet aner vi ikke et kuk om, at dette er noget, som geodætisk institut beskæftiger sig med, og hvor i alverden skulle vi vide det fra? Geodætisk institut sorterer ikke under statsministeriet, og heller ikke Danmarks geologiske undersøgelser, så man kan ikke bebrejde os, at vi, når man synes, der skal laves nogle undersøgelser, søger en bevilling til at indkalde tyske geodæter. Ja, der har vi et bevis på, at det er et forkert departement, loven oprindelig er kommet ind under, og derfor synes jeg, det er yderst rimeligt at stille og kræve svar på dette spørgsmål: Hvorfor blev undergrundsloven og dens administration i 1931 henlagt under statsministeriet og ikke under ministeriet for offentlige arbejder? Der må kunne gives et svar på dette spørgsmål. Jeg ved godt, at den højtærede minister for offentlige arbejder hylder den teori, at alle de, der havde med denne sag at gøre i 1931, er døde, men det tror jeg ikke, og der må vel findes visse dokumenter og et arkivmateriale i statsministeriet, som kan belyse, hvorfor statsministeriet tog denne sag fra ministeriet for offentlige arbejder. Jeg synes, vi burde have det oplyst.

Så interesserer det mig endvidere, om administrationen af loven i statsministeriet er foregået på normal, såkaldt departemental måde. Jeg har allerede nævnt dette ved en tidligere lejlighed, og jeg har nævnt de rygter, der gik om, at sagen ikke blev behandlet departementalt, men at endda departementschefen blev holdt udenfor sagens behandling, og at statsministeren foretog alt det fornødne selv. Jeg ved ikke, om de rygter er sande. Jeg ved bare, at de